

Зп 40/157

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	653-21-9	
Дата	28 / 03	2006

ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

17 56
Жел

ВРЕМЕННА КОМИСИЯ ЗА ПОДГОТОВКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЕНИ В КОНСТИТУЦИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД за трето гласуване

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, № 554-01-98, внесен от 109 народни представители на 22 декември 2005 г.

В съответствие с чл. 155, ал. 1 от Конституцията на Република България и съгласно чл. 5, ал. 1 от Правилата за процедурата относно законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България на заседание, проведено на 28 март 2006 г., Временната комисия за подготовка на предложения за промени в Конституцията на Република България обсъди законопроекта преди представянето му за трето гласуване в пленарна зала. Следва да подчертаем, че комисията проведе 9 заседания. Всички заседания бяха открити, на които присъстваха представители на съдебната власт, на изпълнителната власт, на омбудсмана, на неправителствени организации, както и на средствата за масова информация.

Законопроектът има за основна цел да подобри взаимодействието между органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт с оглед по-добрата защита на правата на гражданите и на противодействието на престъпността и корупцията.

1. С § 1 се изменя и допълва чл. 70 от Конституцията. Предвижда се народните представители да носят наказателна отговорност за всички видове престъпления от общ характер, а не само за "тежки престъпления", т.е. не само за престъпления наказуеми с лишаване от свобода повече от 5 години.

Така народните представители и конституционните съдии, чиито имунитет е приравнен на имунитета на народните представители ще носят наказателна отговорност, както всички български граждани. Народните представители нямат административен и граждански имунитет.

Създава се ал. 2, която регламентира нова хипотеза, при която "разрешение за възбуждане на наказателно преследване не се изисква при писмено съгласие на народния представител". Процедурата ще бъде подробно уредена в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

2. В § 2 (чл. 84, т. 16) се предвижда Народното събрание да "изслушва и приема годишните доклади на председателя на Върховния касационен съд, на председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи". Целта на тези годишни доклади е да се даде по-голяма **публичност и прозрачност** в работата на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи. В докладите няма да се обсъжда съдържанието на съдебните актове, а организацията и проблемите, които поставя съдебната практика. От тях могат да се правят изводи за по-добри законодателни разрешения.

3. С § 3 и 8 (чл. 91а и 150, ал. 3) се извежда на конституционно ниво институцията "омбудсман", който се застъпва за правата и свободите на гражданите. Дава се по-точна редакция при възможността омбудсманът да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите. Тези конституционни изисквания ще бъдат доразвити в Закона за омбудсмана и Закона за Конституционния съд.

4. С § 4 и 5 (чл. 127 и 128) се прецизират правомощията на прокуратурата и следствените органи с оглед новоприетия Наказателно-процесуален кодекс.

Дознанието не е уредено на конституционно ниво, а основно в НПК и може да функционира.

5. С § 6 се създава нова ал. 4 на чл. 129. Предвижда се при "тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения, както и действия, които накърняват престижа на съдебната власт" (чл. 129, ал. 3, т. 5), председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор да се "освобождават от президента на републиката по предложение и на една четвърт от народните представители, прието с мнозинство две трети от народните представители. Президентът не може да откаже освобождаването при повторно направено

предложение". С тази нова конституционна норма не се отнема правомощие на Висшия съдебен съвет. Висшият съдебен съвет запазва правото си да освобождава съдиите, прокурорите и следователите, включително и председателите на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и главният прокурор в хипотезата на т. 5, както и при другите хипотези на чл. 129, ал. 3 от Конституцията. Освен това по силата на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, актовете на Народното събрание и на президента подлежат на конституционен контрол. Така, че в никакъв случай не става дума за намеса в работата на съдебната власт и нейната независимост.

6. С § 7 се създава чл. 130а, който има за цел по-добрата координация между министъра на правосъдието, Висшия съдебен съвет и другите органи на съдебната власт. С тези правомощия на министъра на правосъдието, които са изведени на конституционно ниво, но са разписани в Закона за съдебната власт, не се засяга "независимостта на съдебната власт" (чл. 117 от Конституцията). Трябва ясно да се разбере, че Висшият съдебен съвет приема бюджета на съдебната власт и чрез Министерския съвет този бюджет се внася в Народното събрание.

Министърът на правосъдието внася само "проект", който не обвързва, а само подпомага Висшия съдебен съвет при разработването на бюджета на съдебната власт в рамките на държавния бюджет (чл. 130а, т. 1). Тази процедура е уредена и ще бъде детайлизирана в Закона за съдебната власт и Закона за устройството на държавния бюджет. Така, че няма противоречие с чл. 117, ал. 3 от Конституцията, който прогласява принципа, за самостоятелност на бюджета на съдебната власт.

Министърът на правосъдието може да прави предложения за назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдии, прокурори и следователи (чл. 130а, т. 3). Това правомощие министърът на правосъдието има и досега. Предложения освен него могат да правят административните ръководители на съответното ниво (чл. 30, ал. 1 от Закона за съдебната власт), както и една пета от членовете на Висшия съдебен съвет (чл. 30, ал. 2 от Закона за съдебната власт). Ясно трябва да се разбере, че решението за назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдии, прокурори и следователи се взема от Висшия съдебен съвет при специална процедура (чл. 27, ал. 1, т. 4 и чл. 30а от Закона за съдебната власт), а не от министъра на правосъдието. Това недвусмислено е казано в чл. 129 и 131 от Конституцията. Кадровите въпроси се решават от Висшия съдебен съвет, а не от министъра на правосъдието или друг орган на изпълнителната или законодателна власт.

Също така, министърът на правосъдието “участва” в организирането на квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите (чл. 130а, т. 4). Степента на участие на министъра на правосъдието в организирането на квалификацията на магистратите не се променя. **И сега министърът на правосъдието е член на управителния съвет на Националния институт на правосъдието, който не е към Министерството на правосъдието** (чл. 35е, ал. 3 от Закона за съдебната власт). Така, че и в тази насока, не може да се търси някаква намеса на изпълнителната власт спрямо съдебната власт.

В чл. 130а, т. 5 е намерена по-добра редакция на традиционни функции на министъра на правосъдието, които съществуват и сега (чл. 35б, ал. 1 от Закона за съдебната власт). Приетата редакция е от редакционно-техническо естество (чл. 5, ал. 1 от Процедурните правила). Тя не променя съдържанието на правната норма, а изразява по-ясно смисъла, който е вложен в нея. **Инспекторатът проверява организацията по образуването, движението и приключването на делата. Това означава да се проверяват и сроковете за тяхното образуване, сроковете за приключването им, самата организация на процеса. Министърът на правосъдието, съответно инспекторите нямат право да дават оценки за съдебните актове, нито “инструкции” за решаването на висящите дела.** Процесът е производство и ние трябва на практика да го превърнем в бърз, икономичен и ефективен. При решаване на делото съдията, а и другите магистрати са подчинени само на закона и на вътрешното си убеждение. Така, че и в тази насока не може да има съмнение за каквато и да е намеса в същностната работа на независимата съдебна власт.

Проведоха се три гласувания.

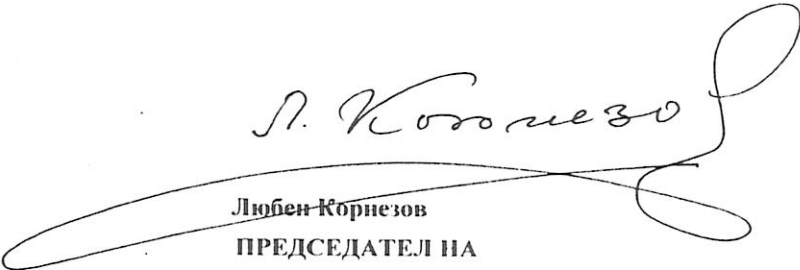
1. Новата редакция на чл. 130а, т. 5 беше подкрепена с 15 гласа “за” и 2 гласа “против”.

2. Новата редакция на чл. 150, ал. 3 беше подкрепена с 16 гласа “за” и 1 глас “въздържал се”.

3. В цялост законопроектът беше подкрепен с 14 гласа “за”, 1 глас “против” и 2 гласа “въздържал се”.

Комисията предлага на Народното събрание да приеме на трето гласуване Законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България.

Изводът, който трябва да се направи е, че третата поправка на Конституцията цели подобряване координацията и сътрудничеството между органите на държавната власт и доразвива принципа за разделение на властите (чл. 8 от Конституцията), и утвърждава независимостта на съдебната власт (чл. 117 от Конституцията).

Любен Корнезов
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Конституцията на Република България

(обл., ДВ, бр. 56 от 1991 г., изм., бр. 85 от 2003 г. и бр. 18 от 2005 г.)

§ 1. В чл. 70 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите “тежки престъпления” се заменят с “престъпления от общ характер”.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Разрешение за възбуждане на наказателно преследване не се изисква при писмено съгласие на народния представител.”.

§ 2. В чл. 84 се създава т. 16:

“16. изслушва и приема годишните доклади на председателя на Върховния касационен съд, на председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи.”.

§ 3. Създава се чл. 91а:

“Чл. 91а. (1) Народното събрание избира омбудсман, който се застъпва за правата и свободите на гражданите.

(2) Правомощията и дейността на омбудсмана се уреждат със закон.”.

§ 4. В чл. 127 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови т. 1 и 2:

“1. ръководи разследването и упражнява надзор за законосъобразното му провеждане;

2. може да извършва разследване;”.

2. Досегашните т. 1, 2, 3 и 4 стават съответно т. 3, 4, 5 и 6.

§ 5. В чл. 128 изречение второ се изменя така:

“Те осъществяват разследване по наказателни дела в случаите, предвидени в закон.”.

§ 6. В чл. 129 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

“(4) В случаите по ал. 3, т. 5 председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор се освобождават от президента на републиката по предложение и на една четвърт от народните представители, прието с мнозинство две трети от народните представители. Президентът не може да откаже освобождаването при повторно направено предложение.”.

2. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 5 и 6.

§ 7. Създава се чл. 130а:

“Чл. 130а. Министърът на правосъдието:

1. предлага проект на бюджет на съдебната власт и го внася за обсъждане във Висшия съдебен съвет;

2. управлява имуществото на съдебната власт;

3. може да прави предложения за назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдии, прокурори и следователи;

4. участва в организирането на квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;

5. проверява организацията по образуването, движението и приключването на делата.”.

§ 8. В чл. 150 се създава ал. 3:

“(3) Омбудсманът може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите.”.

Л. Корнезов

Любен Корнезов

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА